

MANIFEST: XARXA DE CIUTATS PER L'AGROECOLOGIA

Més de tres quartes parts de la població de l'Estat espanyol viu en ciutats, on actualment es realitza la major part del consum alimentari. Tant aquest consum com la cadena de producció, distribució i conservació dels aliments, són processos de vital importància per a la nostra societat i el nostre entorn. Els espais agraris periurbans realitzen funcions ambientals socials i econòmiques molt importants. No obstant això, en les últimes dècades, les ciutats han crescut d'esquena al territori que les sustenta, i han devorat bona part de les terres més fèrtils que els envolten, desatenent els molts i vitals serveis que els espais agraris proveeixen a la societat, més enllà de l'alimentació.

El sistema alimentari industrial i globalitzat, a més de generar greus problemes socials, és responsable de més d'un terç de les emissions de Gasos d'Efecte Hivernacle, de la pèrdua de biodiversitat silvestre i cultivada, de la pèrdua de sòl fèrtil i de la contaminació i esgotament de rius i aqüífers. D'altra banda, els problemes globals vinculats a la dieta (800 milions de persones famolenques i quasi una quarta part de la humanitat amb sobrepès, obesitat i altres trastorns) contrasten amb el desaprofitament d'un 35% dels aliments produïts.

Actualment les ciutats s'enfronten a diversos reptes vinculats amb l'alimentació i connectats entre si. D'una banda, superar l'estancament econòmic, aprofitant els recursos locals com a generadors de riquesa social i ocupació digna. I per un altra, recuperar i conservar les terres agràries urbanes i periurbanes, de cara a assegurar el proveïment d'aliments de proximitat i de qualitat, i recuperar els serveis ambientals associats a un territori agrari viu i ben conservat. Resulta imprescindible reduir la vulnerabilitat d'un model alimentari basat en proveir les ciutats amb aliments procedents de llocs cada vegada més llunyans, fet que porta associat un elevat consum d'energia i d'emissions a l'atmosfera. Especialment en aquests temps de canvi global.

Davant de la magnitud d'aquests desafiaments, l'agroecologia sorgeix com una proposta de futur que se sustenta en la construcció de sistemes alimentaris locals, basats en l'economia circular i en un maneig agrari sostenible i recolzat en els principis de l'ecologia. Proposa, a més, un model de governança basat en la participació i la sobirania alimentària, articulant diferents escales territorials. També promou l'equitat social, millorant l'accés a aliments frescos, sostenibles i de qualitat, i especialment dels grups socials de rendes baixes. I, finalment, tracta de recuperar el protagonisme del sector productor en la provisió d'aliments, mantenint tant la dignitat de les seues rendes com els serveis ecosistèmics que proveeixen.

En els últims anys s'han impulsat nombrosos processos que avancen en aquesta línia, remarcant el paper de les ciutats en la transició cap a sistemes alimentaris justos i

sostenibles. A l'Estat espanyol han tingut especial impacte aquells vinculats a la **Carta per una Sobirania Alimentària des dels nostres municipis** (2014), el **Pacte de Política Alimentària Urbana de Milà** (2015) o el **Pacte Intervegas por la Sobirania Alimentària, l'Educació Ambiental i la Sostenibilitat del Territori** (2015). En una escala superior cal ressaltar la **Carta d'Aalborg** (1994); el **Dictamen del Comitè Econòmic i Social Europeu sobre «L'agricultura periurbana» (2005/C 74/12)**; o la **Carta d'Agricultura Periurbana** (2010). Altres acords internacionals, com la **Nova Agenda Urbana** (Cimera Hàbitat III, Quito, 2016) també assenyalen l'important paper de les ciutats en la sostenibilitat dels sistemes alimentaris; així com la necessitat d'enfrontar un canvi de model d'alimentació per a complir els grans desafiaments internacionals recollits en la **Cimera del Clima** (París, 2015) i en els **Objectius per al Desenvolupament Sostenible de Nacions Unides** (2015).

Amb aquest manifest saludem totes aquestes iniciatives i pretenem complementar-les i col·laborar en el seu desenvolupament, dotant-les de contingut i de compromisos fermes. Per a això, aquest document segella una articulació de ciutats compromeses amb la construcció de sistemes alimentaris locals, respectuosos amb el medi ambient, sostenibles, inclusivament, resilents, segurs i diversificats que assegurin menjar saludable, sostenible i accessible al conjunt de la població, i que potencien l'ocupació local, en línia amb les perspectives de l'Agroecologia i la Sobirania Alimentària.

Així, les ciutats signants d'aquest manifest es comprometen a posar en marxa plans d'acció a través de mesures concretes i específiques, a desenvolupar eines adequades de seguiment i avaluació del seu compliment i a construir un ideari que done cohesió i projecció de futur a aquests plans, almenys en els següents aspectes:

- 1 | El reconeixement de l'agricultura periurbana i les relacions ciutat-camp**, així com de l'activitat professional, ecològica i social dels i les agricultores, en els àmbits social, econòmic, polític i administratiu, a partir de l'impuls de polítiques públiques destinades a potenciar el seu desenvolupament, incloent-hi aquelles d'investigació, extensió i formació agroecològiques.
- 2 | La preservació del sòl fèrtil i les bones pràctiques agronòmiques**, per a restaurar la capacitat productiva dels entorns urbans i periurbans des d'una perspectiva agroecològica, posant en marxa figures i processos que facilitin l'accés a la terra a les iniciatives productives orientades a l'agricultura i ramaderia ecològiques, especialment de les persones joves i les dones.
- 3 | La comercialització local**, per a impulsar una agricultura ecològica i de proximitat, basada en circuits curts, facilitant els recursos públics (tant materials com immaterials) i dinamitzant els recursos privats per a aquesta mateixa finalitat, amb especial atenció als espais de comercialització (mercats, botigues, restaurants, etc.) i els processos de compra pública sostenible.

- 4| **La sensibilització social**, per a desenvolupar programes d'informació i comunicació que incrementin la valoració del treball agrari i els beneficis d'un model de consum basat en l'agroecologia, així com del paisatge i patrimoni cultural agraris.
- 5| **La gestió municipal i la governança**, per a la coordinació entre departaments i diferents nivells de l'administració, promovent Sistemes Alimentaris Sostenibles de Ciutat-Regió i la creació d'ens públics específics per a l'execució de polítiques alimentàries; per a revisar i adaptar els recursos i normatives municipals per al foment de sistemes alimentaris locals, justos i sostenibles; i impulsar des de l'administració processos participatius multi-actor i multi-nivell que desenvolupin òrgans col·legiats, estratègies urbanes i polítiques territorials d'enfocament agroecològic.
- 6| **L'articulació i extensió de les xarxes de ciutats**, partint del Marc d'Acció del Pacte de Milà sobre Polítiques Alimentàries Urbanes; i desenvolupar indicadors i sistemes de seguiment i monitoratge dels avanços realitzats; així com per a compartir amb altres ciutats els avanços locals i cooperar amb altres xarxes anàlogues en els àmbits estatal i internacional.

Per a això, el present document configura la Xarxa de Ciutats per l'Agroecologia com un espai plural, format per ciutats i altres entitats territorials locals, acompanyades per les organitzacions socials i els actors econòmics i d'investigació locals, implicats en el desenvolupament de sistemes alimentaris adaptats als territoris, sostenibles i justos.

Signatura:

(Nom del representant autoritzat de la ciutat o govern local)

En representació de (ciutat de _____)

Data: